

2. Місцево уражені ділянки обробляли розчином «Хлоргексидин» (100 мл препарату містить розчину хлоргексидину диглюконату 20 % – 0,25 мл, прозора безбарвна рідина без запаху), 1 раз на день протягом всього курсу лікування.

3. Паралельно, протягом перших 10-ти днів, давали собакам таблетки «Тіопротектин 0,1г.» – гепато- та кардіопротектор, в дозі 1 таблетка 2 рази на добу.

Препарати застосовували до повного одужання (відновлення шкірного та волосяного покриву), кожні 7 днів брали зішкріб зі шкіри та досліджували на наявність *Demodex canis*. Позитивну динаміку лікування зафіксовано на 21 день лікування. Шкірний покрив відновився на 28 день. Екземплярів кліщів не знаходили.

Висновки: 1. Діагностика демодекозу повинна обов'язково здійснюватися за допомогою лабораторних мікроскопічних досліджень.

2. Ефективність лікування препаратом «Дектомакс» за представленою схемою підтвердилася і є дієвою у лікуванні.

3. Додавання гепатопротекторів паралельно із призначеним лікуванням показало позитивну динаміку і призвело до одужання тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Довідник з диференціювання збудників інвазійних хвороб тварин / Пономар С.І., Гончаренко В.П., Соловійова Л.М.; за ред. С.І. Пономаря. – К.: Аграрна освіта, 2010. – 327с.

2. Соловійова Л.М. Клінічний прояв демодекозу собак / Л.М. Соловійова // Наук. вісник ветер. медицини: Зб. наук. праць. Вип. 8 (87). – Біла Церква, 2011. С. 161–163.

3. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / О.М. Єрохіна. К. : Аграрна освіта, 2014. С. 283–286.

4. Diagnosis and treatment of demodicosis in dogs and cats // Ralf S. Mueller, Wayne Rosenkrantz, Emmanuel Bensignor, Joanna Karas̄ Tęcza, Tara Paterson, Michael A. Shipstone. – *Frontiers in Medical Case Reports*. February, 2020. Vol. 01. P. 1–11.

5. Rejas López J. First report of canine demodicosis by short-bodied *Demodex* Mite (Acari: Demodecidae) in Spain / Rejas López J., Díez Reyero R., Díez Baños N. // *Rev. Ibero-Latinoam. Parasitol.* 2011. Vol. 70. № 2. P. 219–224.

УДК 619:616.7:636.2

ГАСВИЧ О.В., студентка 4(Б) курсу

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Oksanastilnik@gmail.com

ФІЗІОЛОГІЧНІ ТА ЕТІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОРСЬКИХ СВИНОК

Знання фізіологічних та етіологічних особливостей морських свинок, створення необхідних умов утримання дозволить покращити якість життя тварини та менше звертатися до ветеринарного лікаря.

Мета нашої роботи - звернути увагу на фізіологію та особливості поведінки морських свинок.

Автор ділиться власним досвідом довготривалого утримання морських свинок.

Важливим фактором, який визначає фізіологічні особливості морських свинок є шлунково-кишковий тракт. При цьому слід звертати увагу на особливості росту зубів, копрофагію та догляд за залозами в ділянці крупа. Важливо бути ознайомленими з етіологічними особливостями морських свинок, щоб краще розуміти взаємовідносини тварин між собою та з людиною.

Зуби морських свинок ростуть на протязі всього їхнього життя. Через це обов'язковою складовою раціону повинно бути якісне сіно. В літній період часу дозволено давати зелену траву. Також в раціоні можуть бути присутніми соковиті корма - овочі, фрукти, зернова суміш, гранули. Незалежно від того, споживає тварина соковиті корми, зелену траву чи зернову суміш, сіно в раціоні повинно бути завжди. Молодим особинам, лактуючим,

вагітним самкам рекомендовано давати сіно люцерни, як джерело кальцію. Однак, слід також зважати на те, що за досягнення віку 7 місяців і більше надмірна кількість кальцію в раціоні морських свинок може привести до порушення обміну речовин и утворення каменів в сечовому міхурі. Це пов'язано з тим, що кальцій у морських свинок виводиться з сечею, це впливає і на колір цієї рідини. Тобто в нормі сеча цих тварин білого кольору.

Копрофагія або споживання власних фекалій є неприйнятним феноменом у людей і навіть багатьох видів тварин. Однак це необхідна фізіологічна потреба у житті морських свинок. Вживаючи свої фекалії тварина не тільки отримує необхідні вітаміни, які утворюються в товстому відділі кишківника, а й заселяє шлунково-кишковий тракт необхідною природною мікрофлорою. Також важливо пам'ятати, що у морських свинок пересування хімусу по кишківнику відбувається за рахунок наступної порції корму, саме тому тварина повинна завжди їсти.

Залози - в ділянці крупа у морських свинок є залоза, котра виробляє секрет. Необхідна для того, щоб тварини могли впізнавати один одного за масового утримання. На залозі можуть утворюватись кірочки. Догляд потрібен в тому випадку, коли кірочок забагато та під ними є попрілості.

Також, у самців над сім'яниками, в анальному мішку є парні залози, які виробляють секрет. Він частіше густий, білого кольору, має специфічний аромат. Цей секрет необхідний для того, щоб помічати територію або демонструвати самці свою готовність до спарювання. Без необхідності санація цих залоз не потрібна, самці самостійно очищають їх, коли мітять підстилку.

Етіологічні особливості поведінки морських свинок залежать від типу утримання. Коли ці тварини утримуються зграями або в природних умовах в їх відносинах будується жорстка ієрархія. Можна спостерігати як самці жорстоко б'ються за лідерство. Саме тому не можна саджати разом в одну клітку двох або більше дорослих самців. Співжиття двох самців допускається якщо це один дорослий самець та його дитинчата або якщо самці виростили разом. Самки уживаються краще, але бійки також будуть присутні. Якщо самки утримуються окремо від самців, будується також ієрархія, де одна самка головна, але якщо декілька самок в одній клітці з дитинчатами, вони можуть годувати дитинчат одна одною.

При розведенні актуальним є гаремне утримання. На одного самця приходить до 6-ти самок. Під час встановлення контакту самку підсаджують до самця. Важливо, щоб вік самки складав від 7 до 14 місяців. Саме в цей період відбувається зміцнення скелету, а саме - тазових кісток. До 14 місяців самка повинна хоча б раз народити. В розведенні морських свинок можна використовувати самок до трьох років. Відносини між самцем і самкою можуть скластися не одразу, або взагалі не скластися. Потрібно знайомити тварин, пропонувати їм корми та спостерігати, щоб не було бійок. Якщо протягом 2 тижнів пара не складається, потрібно запропонувати іншу самку. Поведінка самки міняється під час тічки, яка проходить раз на 2 тижні. Самка починає муркотіти перед самцем та тертися об нього.

Коли самка завагітніла її саджають в окрему клітку, щоб самець не спровокував викидні або розсмоктування плодів. Рання вагітність може супроводжуватися різними патологіями - токсикозом, мертвородами, загибеллю самок, пізня - токсикозом, непрохідністю родових шляхів, загибеллю.

Вагітність самки складає 58-72 дні. Дитинчата народжуються повністю самостійними, ссуть молоко перший місяць та вже з першого дня починають їсти те, що ї їх мати. Самка народжує тихо, частіше вночі, облизує дитинчат та з'їдає плаценти для кращого молокоутворення. В самки лише два соски. В середньому народжується від двох до п'яти дитинчат. Після родів в самки одразу починається тічка. При досягненні самців віку 3-4 тижні їх бажано відсадити, тому що вони починають активно проявляти статеву поведінку. Самки стають статевозрілими при досягненні віку 2 місяці. Через 4-6 тижнів після родів самка починає відганяти дитинчат від сосків. Повне відновлення організму самки відбувається через 3-4 місяці після родів. Бажано отримувати не більше двох приплодів на рік від однієї самки.

Отже, знання фізіологічних та етіологічних особливостей морських свинок, створення необхідних умов утримання дозволить більш широко використовувати принципи превентивної ветеринарної медицини та покращити якість життя тварини.

УДК 619:616.7:636.4

ГАПОЧКА А.О., студентка 2 курсу
Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
agarochka.1998@gmail.com

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ КРОВІ У КОНЕЙ ЗА АСЕПТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Часто у тварин проводяться різні асептичні операції, які можуть мати різний перебіг й ускладнення. Тому перед проведенням операцій, окрім визначення загального стану тварини (огляд, термометрія), лікарі ветеринарної медицини можуть проводити загальний аналіз крові тварин для отримання даних про її стан здоров'я. На даний момент ветеринари поділяються на дві групи: одна з яких вважає, що забір загального аналізу крові перед оперативним втручанням за асептичних операцій вважається необхідним, оскільки може надати потрібну інформацію, яка допоможе спрогнозувати хід самої операції, ведення післяопераційного періоду і можливість прогнозування кінцевого результату в цілому, інша група вважає дані передопераційного аналізу крові неінформативними, тому забір крові вважають недоцільним травмуванням тварини. Тому для того, щоб вирішити це питання наші колеги з США Anne Rosemarie Toews та John Ross Campbell провели відповідні дослідження, про які я розповім.

Метою роботи було оцінити значення загального аналізу крові як передопераційного тесту у здорових коней, які піддаються крипторхідектомії.

Методи і матеріали роботи: за матеріалами статті [1], в якій автори взяли 102 коней і провели їм загальний аналіз крові, були проаналізовані дані щодо доцільності проведення передопераційного аналізу крові, з метою прогнозування розвитку ускладнень під час або після хірургічної операції.

Загалом проведено 102 загальних аналізів крові у коней, з них 55(53,9%) мали відхилення, а саме:

40 коней легка нейтрофілія (зумовлена стресом від транспортування);

- 3 коня – еозинофілія;
- 1 кінь – базофілія;
- 3 коня – моноцитоз;
- 7 коней – гематокрит <32 %;
- 1 кінь – нейтропенія.

Останні 8 коней були важливі з точки зору розвитку ускладнень під час і після операції, але хірургічні ускладнення в них не виникли.

Не дивлячись на відхилення в показниках аналізу крові, операція була проведена в усіх коней.

З 102 прооперованих коней ускладнення розвинулись у 17 (16,6%), а саме:

- Гіпотонія – 14 коней;
- Гіпертонія – 2 коня;
- Післяанестетична міопатія – 1 кінь.

З цих 17 коней тільки 6 мали аномальні аналізи крові до операції (легка нейтрофілія).

Позитивні та негативні прогностичні значення передопераційного загального аналізу крові на розвиток післяопераційних ускладнень становили відповідно 0,11 і 0,77.

На підставі проведених досліджень автори дійшли висновку, що інформаційна корисність даних клінічного аналізу крові для прогнозування протікання оперативного втручання або